ENDO *Queen*

ASSISTERT BEFRUKTNING OG ENDOMETRIOSE

Ønsket om *barn*

Stegene mine, sprøytene, kontrollene, kurven min og et sted der jeg tar vare på meg selv.

Fornavn _____

SLIK BRUKER DU HEFTET

Slik bruker du *dette heftet*

Dette heftet er ditt. Her noterer du det som skjer i behandlingssyklusen, for å holde oversikten og snakke med teamet ditt om det. Fyll bare ut det som hjelper deg.

1. **I starten** «Veien min og kontaktene mine» og de neste stegene.
2. **Under stimuleringen** sprøytene dine og kontrollene.
3. **Egguttak, tilbakesetting**: beskjedene fra laboratoriet, i ditt eget tempo.
4. **Når du vil** «Det som bærer meg»: små seire, menneskene du kan regne med, pausene dine.
5. **Hver dag** kroppen og humøret ditt. Og en side for å ta vare på deg selv.

Hver klinikk har sin egen protokoll. Hvis en dato eller en beskjed fra klinikken din er annerledes enn i dette heftet, er det klinikkens som gjelder.

Veien min og *kontaktene mine*

Heftet startet _____

Forsøk nr. _____

- ☐ Inseminasjon (IUI)
- ☐ IVF
- ☐ ICSI
- ☐ Frosset embryo
- ☐ Nedfrysing av egg
- ☐ Med donor

Partner, hvis aktuelt, telefon _____

Henvist av, dato _____

Det jeg vet om sykdommen min

Skriv av fra svarene dine.

- ☐ Endometriose
- ☐ Adenomyose
- ☐ Eggstokkcyste (endometriom)
- ☐ Dyp infiltrerende endometriose

Tidligere operasjoner (dato, type) _____

Siste hormonbehandling _____

Allergier _____

Andre medisiner _____

	Navn	Telefon
Fertilitetsklinikk		
Klinikken utenom åpningstid		
Behandlende lege		
Kontaktperson på klinikken		
Psykososial støtte		
Gynekolog (endometriose)		
Hjelp med sprøytene		
Apotek		

Viktige numre

113 · akutt, pustebesvær, svært sterke smerter.

116 117 · legevakt, når det ikke kan vente.

116 123 · Mental Helse Hjelpetelefonen, gratis, døgnåpen. **22 40 00 40** · Kirkens SOS, døgnåpen.

FORSTÅ

Stegene, *ett etter ett*

1 Utredning
Blodprøver (blant annet AMH), ultralyd med telling av follikler, undersøkelse av eggledere, og undersøkelser tilpasset situasjonen og ønsket om barn, blant annet sædanalyse når det er nødvendig.

2 Henvisning, vurdering
Henvisning fra lege. Klinikken vurderer medisinske og psykososiale forhold; politiattest (barneomsorgsattest) må foreligge før behandlingen.

3 Stimulering
Sprøyter som får follikler til å vokse. Varighet og sprøyter avhenger av protokollen din. Teamet følger reaksjonen med ultralyd og, ved behov, hormonprøver.

4 Eggløsningssprøyte
En sprøyte på et nøyaktig klokkeslett; den bestemmer tidspunktet for egguttak eller inseminasjon.

5 Inseminasjon eller egguttak
Inseminasjon: noen få minutter. Egguttak: gjennom skjeden, med bedøvelse, deretter befruktning på laboratoriet.

6 Tilbakesetting
Fersk, 2 til 5 dager etter egguttaket, som regel ett embryo, eller senere med et frosset embryo.

7 Blodprøve
hCG-måling, den dagen klinikken din sier.

Endometriose, adenomyose: det man vet

- Å operere en eggstokkcyste før IVF er ikke automatisk nødvendig: operasjonen kan redusere eggreserven. Det kan diskuteres ved sterke smerter, eller hvis det gjør det lettere å nå folliklene ved egguttaket.
- Ved dyp infiltrerende endometriose er det først og fremst smertene som avgjør om man opererer først.
- Ifølge den europeiske retningslinjen (ESHRE, 2022) ser ikke fertilitetsbehandling ut til å forverre endometriose.
- Du kan få tilbud om hormonbehandling før stimuleringen eller før tilbakesetting av et frosset embryo. Anbefalingene har endret seg: spør hvorfor eller hvorfor ikke.
- Hvis eggstokkene er sterkt rammet, kan du spørre om nedfrysing av egg kan være aktuelt for deg.
- Sjansene dine avhenger av mye: alder, eggreserve, sykdomsformen, de andre funnene. Bare teamet ditt kan vurdere dette for deg.

Spørsmålene mine om disse stegene

RETTIGHETENE MINE

Kostnader *og jobb*

- **Hvem**: assistert befruktning kan gis til kvinner som er gift, samboer i et ekteskapslignende forhold (også med en kvinne) eller enslige (bioteknologiloven § 2-2). Kvinnen kan ikke være eldre enn 46 år ved inseminasjon eller innsetting (§ 2-3 a); det gir ikke rett til behandling fram til 46.
- **Offentlig sykehus**: legen vurderer om du får tilbud og hvor mange forsøk. Alder og tidligere forsøk teller i prioriteringen, og grensene varierer mellom sykehus: spør ditt sykehus.
- **Før behandlingen**: barneomsorgsattest fra politiet og en vurdering av omsorgsevne.
- **Medisiner (Helfo)**: refusjon av utgifter over en egenandel; ved IVF eller ICSI gjelder det de tre første forsøkene per fødsel, likt i offentlig og privat klinikk, for par og enslige. Beløpet endres hvert år.
- **Donasjon**: egg- og sæddonasjon er tillatt, men ikke begge samtidig for et par; donasjon av befruktede egg er ikke tillatt.
- **Jobb**: er du arbeidsufør på grunn av behandling for barnløshet, kan du ha rett til sykepenger (folketrygdloven § 8-4). Snakk med legen om sykmelding, for eksempel etter egguttak.

Forsøkene mine

Nr.	Type (IUI, IVF, ICSI, frosset embryo)	Start	Egguttak eller inseminasjon	Refusjon fra Helfo?	Merknad

Timer og jobb

Dato	Time (kontroll, egguttak, tilbakesetting …)	Varighet	Hvordan løst (fri, sykmelding …)	For meg eller partner

Henvisning sendt _____ · svar fra klinikken ☐ · egenandel for medisiner nådd _____

Refusjon av medisiner: helsenorge.no, Helfo, «ufrivillig barnløshet og assistert befruktning». Reglene for offentlig behandling: spør sykehuset ditt.

STIMULERING

Sprøytene mine *og medisinene*

Noter hver sprøyte så snart du har tatt den. Skriv dosen klinikken har forskrevet, slik den står på resepten eller planen. Er du usikker på en dose eller har glemt en sprøyte: ring klinikken, ikke ta igjen noe på egen hånd.

Dato	Stimuleringsdag	Preparat	Forskrevet dose	Planlagt klokkeslett	Faktisk klokkeslett	Sted (mage, lår, side)	Satt av	Reaksjon	✓

Eggløsningssprøyte

Preparat, forskrevet dose _____

Dato _____ · nøyaktig klokkeslett, bekreftet av klinikken _____

Egguttak eller inseminasjon, dato og tid _____

Faste før egguttaket, bare etter klinikkens beskjed:

_____

Andre medisiner (tabletter, vagitorier, plaster)

Medisin	Forskrevet dose	Når	Fra	Til

STIMULERING

Kontrollene *mine*

Ved hver kontroll ser teamet på follikler med ultralyd og eventuelt på hormonene i blodet. Spør om tallene hvis du vil notere dem: de brukes til å tilpasse behandlingen og sier ikke alene om forsøket lykkes. Skriv også enheten: den kan variere fra laboratorium til laboratorium.

Dato	Stimuleringsdag	Høyre eggstokk: follikler og størrelse (mm)	Venstre eggstokk: follikler og størrelse (mm)	Slimhinne (mm)	Østradiol verdi og enhet	LH verdi og enhet	Progesteron verdi og enhet	Endring bestemt	Neste time

Det teamet forklarte meg

Spørsmålene mine til neste time

KURVEN MIN · ETT PUNKT PER DAG, TREKK SÅ EN STREK MELLOM PUNKTENE

Syklus fra _____ · *temperatur, medisiner, blodprøver*

Syklusdag	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
Dato																															
Morgentemperatur (°C), valgfritt · når du våkner. Den sier ikke alene om stimuleringen virker eller om du er gravid: det er undersøkelsene og klinikkens beskjeder som teller																															
37,5																															
37,4																															
37,3																															
37,2																															
37,1																															
37,0																															
36,9																															
36,8																															
36,7																															
36,6																															
36,5																															
36,4																															
36,3																															
36,2																															
36,1																															
36,0																															
Medisiner · skriv navnet, ✓ hver dag du tar dem																															
_____																															
_____																															
_____																															
_____																															
Blødning · + ++																															
Smerte 0 til 10																															

Blodprøvene mine, i rekkefølge · Én linje per resultat (østradiol, LH, progesteron, hCG …). Skriv av enheten som står på svaret: den kan variere fra laboratorium til laboratorium. Sammenlign bare verdier med samme enhet. Tallene hjelper teamet ditt å tilpasse behandlingen; alene sier de ingenting.

Dato	Prøve	Resultat	Enhet

Dato	Prøve	Resultat	Enhet

Dato	Prøve	Resultat	Enhet

EGGUTTAK OG TILBAKESETTING

Beskjeder *fra laboratoriet*

Antallet egg og embryoer kan endre seg ved hvert steg på laboratoriet. Resultatene varierer fra forsøk til forsøk. Teamet ditt forklarer hva som gjelder for deg. Noter beskjedene her, i ditt eget tempo.

Inseminasjon

Dato _____ · klokkeslett _____ · merknader _____

Egguttak og laboratorium

Dato	Egg hentet ut	Modne	IVF eller ICSI	Befruktet	Embryoer dag 2–3	Blastocyster dag 5–6	Satt tilbake	Frosset

Tilbakesettinger

Dato	Fersk eller frosset	Embryoets dag	Antall	Forberedelse (navn, forskrevet dose)	Dato for hCG-prøve

Etter egguttaket

Smerte (0–10) D0 _____ D1 _____ D2 _____ D3 _____

☐ Blødning ☐ Feber ☐ Antibiotika forskrevet

Blodprøven

Dato _____ · resultat _____

2. blodprøve, dato _____

Det jeg kjenner på

_____

_____

DAG FOR DAG

Kroppen min *og humøret mitt*

Dato	Smerte 0 til 10	Hvor	Oppblåst mage 0 til 3	Kvalme, oppkast	Diaré	Tungpust	Vekt om morgenen	Blødning	Tretthet 0 til 3	Humør	Smertestil-lende (navn, klokkeslett)

Følg med · litt oppblåst mage, lett murring og tretthet er vanlig under stimuleringen og etter egguttaket: noter det i tabellen og si fra til teamet.

Ring klinikken snart hvis magen blir oppblåst og vond, du får kvalme, oppkast eller diaré, eller blir tungpustet: dette kan skje fra eggløsningssprøyten og til omtrent en uke etter tilbakesettingen. Etter egguttaket: feber, kraftig blødning, økende smerter. Utenom åpningstid: nærmeste sykehus eller legevakt 116 117.

Ring 113 straks · alvorlig pustebesvær, svært sterke smerter, besvimelse.

Endometriosesmertene kan endre seg under behandlingen: si fra til teamet. Ikke ibuprofen eller lignende uten å ha snakket med klinikken.

FOR MEG

Det som *bærer meg*

Du trenger ikke å ha det bra: de tunge dagene teller også. Her samler du det som gjør deg godt, uansett hvordan forsøket går.

Små seire

Dato	Det jeg klarte, også små ting

For eksempel: satte den første sprøyten selv, kom gjennom et steg, fikk endelig stilt spørsmålene mine på timen.

Menneskene jeg kan regne med

Det jeg unner meg etter et steg

Pausene mine

En setning som hjelper meg

OG DU?

Ta vare på deg, *på dere*

Fertilitetsbehandling betyr uker med venting, timer og håp. Tretthet, tristhet, sinne eller ønske om en pause er vanlige reaksjoner. Du har lov til å be om hjelp: på klinikken, hos fastlegen, hos en psykolog, hos dem som står deg nær.

Det som gjorde meg godt

Det som var tungt

Det jeg trenger, og fra hvem

Til partneren min: det jeg opplever

Etter forsøket: det jeg tar med meg

Det jeg ønsker meg etterpå, uten å måtte bestemme i dag

Oppsummeringssamtale, dato

Hvis du ikke orker mer

116 123 · Mental Helse Hjelpetelefonen, gratis, døgnåpen. **22 40 00 40** · Kirkens SOS, døgnåpen. Også de nærmeste kan ringe.

For å lese mer: helsedirektoratet.no, «Tilbud om assistert befruktning i Norge».

Kilder: bioteknologiloven (§ 2-2, § 2-3 a, § 2-9, § 2-15), Helsedirektoratet (assistert befruktning, 2025–2026), helsenorge.no (Helfo, 2026), folketrygdloven § 8-4, Helse Bergen (pasientinformasjon), ESHRE-retningslinjen for endometriose 2022. Oppdatert oktober 2026; reglene kan endres, spør klinikken din og Helfo.